

MENIGHETSBLADET

Berg, Rokke, Halden, Asak, Tistedal, Idd og Enningdalen menighet

Nr. 2 | 33. årgang | Juni 2019

Utsiktsteder

■ Andakt ved **Berit Øksnes**, sogneprest i Rokke kirke

Noen av livets overganger er tydeligere enn andre. Selv har jeg fylt 60 dette året – en typisk overgang som merkes... Det oppleves som et utsiktspunkt der en kan se tilbake og mimre over det som har vært. Er vi heldige så får vi oppleve noen såkalte runde år. Er vi enda mer heldige, så har vi også noen det er godt å være sammen med på slike dager.

Vårens vakreste eventyr har gått av stabelen i tiden før sommerferien både i kirker og på kulturhus. Konfirmasjonen er også et slags utsiktspunkt der en ny fase får sin start. Det ble tidligere sagt at da ble en voksen. Jeg tror nok at denne overgangen er mindre tydelig nå enn hva den var. MEN fortsatt er det en overgang at barna er blitt ungdommer og de er ferd med å ta egne

avgjørelser. Felles for alle disse overgangene er at det skjer noe som får oss til å se litt videre enn dag for dag. Vi ser noen sammenhenger både på godt og vondt. Da kan en også kjenne på sorg og avmakt over livets ulike slag.

I boken *Kunsten å leve* av Jan Vincents Johansen står det:

*Ingen andre kan leve ditt liv
Ingen andre vet hvordan du bør leve
Livet er ikke et problem du skal løse
Livet er et mysterium du skal leve
Å leve er å gjøre deg sårbar
Alle mennesker er verdifulle
Gud lager ikke søppel*

Vi lever alle i hver våre mysterier av noen liv. Livet vårt synes vi noen ganger å ha full oversikt over. Men i perioder kan det også by på utfordringer vi ikke tror vi kan håndtere. Så sier vi; av motgang blir vi sterke. Det hender at vi blir. Men det hender sannelig også at en blir såret og skadet av motgangen. Å leve sitt eget liv eller sitt eget mysterium er ikke bare å leve for å overleve livet. Det er også å kjenne etter hva livet faktisk gjør med en. Det innebærer å slippe til livets sårbare sider. De kan en få øye på ved å stanse på livets utkikksteder. Ingenting av alt vi får øye på der er ukjent for Gud. Han ser sammen med deg det som funkler av godt liv og det som er mørkt og ikke ble bra. Du er verdifull i Guds øyne. I hans øyne funkler du. Han lagde ikke søppel.

MENIGHETSBLADET

Utgis av Den norske kirkes menigheter i Halden kommune.

I redaksjonen:

Ansvarlig redaktør: Unni E.B. Nøding
E-post: unninoding@halden.net
Redaksjonen: Liv Hauge Johansen, Arild Stang, Inger Lise Skauge.

Annonseansvarlig: Svein Ystehede,
e-post: ystehede@gmail.com

Grafisk produksjon:

Suveren Kommunikasjon AS, Halden
Opplag: 13.900. **Trykk:** Amedia

Gaver til Menighetsbladet:
Bankkonto 1105 29 91848
Stoff til Menighetsbladet leveres på e-post til unninoding@halden.net

Kjære lesere

Velkommen til vårt sommernummer. Vi begynner med en hilsen fra vår nye prest i Rokke, fortsetter med en herlig svensk salme. Minnelundene på Os og Asak er det godt å kjenne til. Videre vil dere finne artikler om menighetsliv og natur som i tidligere blader.

Men først og fremst vil dere finne stoff om det store kirkevalget i september og det kommer allerede nå! Så la bladet ligge på vent over sommeren, slik at dere kan være rustet til valget. Det er faktisk viktig at kirkens folk er helhjertet med, etterpå er det for sent å beklage seg over resultatet.

I Bibelen blir vi oppfordret til å «be om visdom, og Gud som er visdommens kilde vil gi enhver som ber Ham.» Likeledes sier Job: «Å frykte Herren er visdom, å vende seg bort fra det onde, det er forstand.»

Så ønsker vi hverandre en god sommer og visdom ved høstens kirkevalg.

Unni E. B. Nøding, red.

Forsidebildet

«Høysommer». Foto Arild F. Stang.

Neste nummer

Siste frist for innlevering av stoff til neste utgivelse er **13. september**. Neste nummer av Menighetsbladet trykkes **25. september**.

Den siste hvile

Navnet grav eller minnelund?

I Halden har vi flere kirkegårder – de fleste i tilknytning til selve kirkene. Ved Idd kirke er det i tillegg en gravlund som heter Solli gravlund. Ved Immanuel kirke har vi bare en historisk kirkegård. Personer som sogner til Halden menighet, gravlegges derfor vanligvis fra Os gravlund.

INGER LISE SKAUGE

TEKST
ARILD F. STANG, FOTO

Minnelund i stedet for egen grav?

Anonym minnelund

I Halden har vi en anonym minnelund for hele kommunen. Den befinner seg på Asak kirkegård. Minnelunden, som ble innviet i 2001, har en vakker skulptur med plass for å sette lys og blomster.

I tilknytning til denne minnelunden er det også et felt som er avsatt til barnegraver og barn som dør i mors liv.

Navnet minnelund

Mange mennesker har en livssituasjon som gjør at de ikke har nær familie. Andre igjen har familien sin langt unna bostedet. Erfaringer fra andre steder i landet er at noen personer velger å gravlegges på en navnet minnelund, der det offentlige tar ansvar for vedlikehold og beplantning.

I praksis betyr det at en person som gravlegges får egen grav, men ikke egen gravstøtte. Likevel blir det et fint minneste for pårørende, fordi navnene inngraveres på en plate på monumentet. Det skal også være anledning til å sette fra seg lys og blomster på minnelunden.

Flere steder i landet er det nå opparbeidet navnete minnelunder. Den første ble anlagt i Bærum for mer enn 20 år

På spørsmål om hvordan situasjonen er i Halden, svarer kirkeverge Jan Ivar Andreassen:

Ved den anonyme minnelunden på Asak kirkegård står en vakker støtte med Lise Amundsens skulptur. Her er det mulighet for å sette blomster og lys.

Ved den navnete minnelunden på Os, rett ved kapellet, kan man sette blomster og lys på sokkelen til monumentet.

– I tillegg til den anonyme minnelunden ved Asak kirke, har vi ved Os en navnet minnelund hvor det kan settes ned askeurner. Monumentet er av Iddefjordsgranitt og utstyrt med navneskilt på den enkelte som er gravlagt der.

Minnelunden ligger nær kapellet.

Livssynsminoriteter

Fra gammelt av i vår kristne tradisjon gravlegges den døde med hodet mot vest. Symbolikken er at når

mennesket reises opp fra døden, vender ansiktet mot øst – mot «soloppgangen». Ved nyere gravfelter og ved nyanlegg er det ofte de arkitektoniske forholdene som styrer gravens retning.

På spørsmål om hvordan minoriteters gravferds-tradisjoner ivaretas, svarer kirkevergen:

– I utgangspunktet har kirkegårdene gravplass for alle. I den forestående utvidelsen av Os gravlund, vil gravlegging i grav som er særskilt tilrettelagt for å imøtekomme religiøse og livssynsmessige minoriteters behov bli bedre ivaretatt. Hovedsakelig vil dette bli gravfelt for den muslimske befolkningen som øker i antall i kommunen vår. Plasseringen av det muslimske gravfeltet er ikke avklart, men det vil være naturlig at det blir en tydelig plass hvor forholdene blir tilrettelagt, avslutter kirkevergen.

Vi snakker sjelden om døden og vår egen gravferd. Men dersom vi har ønsker i forbindelse med vår siste hvile, må vi velge å snakke om det. Vi har flere valg: Kistegrav eller urnegrav, ordinær grav med egen gravsten, anonym minnelund eller navnet minnelund. Hvis noen ønsker askespredning, sendes søknad om dette fra den som sørger for gravferden til Fylkesmannen.

Det eneste vi er sikre på her i livet er at vi skal dø. For å gjøre det enklest mulig for våre nærmeste, bør vi snakke med dem om de tanker vi har i forbindelse med «den siste hvile» allerede mens vi lever.

Bidrag til Menighetsbladet

Styret for Menighetsbladet er takknemlig for at vi fortsatt kan utgi bladet fire ganger i året, og vi håper at leserne – som vi – er fornøyde med innhold og utseende. Det er imidlertid ikke gratis å utgi bladet. Til tross for at vi er velsignet med dyktige bidragsytere og ivrige avisbud som stiller opp gratis for bladet, er det kostnader tilknyttet produksjon og trykk. Vi takker våre trofaste annonsører som bidrar til driften av bladet, men ønsker også du som privatperson å hjelpe til?

Du har mulighet til å bidra med en pengegave til kontonr 1105 29 91848.

Sangkveld i kirken

Onsdag 24. april ble det holdt en nydelig sangkveld i Prestebakke kirke.

ARILD F. STANG
TEKST OG FOTO

Leder i Enningdalen menighetsråd, Berit Olsen, ønsket velkommen til en godt besøkt kirke. Hun uttrykte sin glede over at arrangørene av de regelmessige sangkveldene i Tistedal nå hadde villet legge en «gladsang-kveld» til Prestebakke. Hun inviterte til kirkecaffe etter siste sang og ga ordet videre til kveldens leder/konfransier, sogneprest Kjell Halvard Flø.

Han åpnet ved å si at dette ikke ville bli en ren underholdning, men at menigheten også måtte delta aktivt med allsang. Kjell Halvard fortalte at det er den fantastiske og glade kantor Marte-Kari, som tok initiativet til sangkveldene i Tistedal!

Kveldens musikere/sangere ble presentert:

Trompet/kornett: Vegar

Grinnbo

Nøkkelharpe: Ann Lisbeth Bjerke

Gitar: P.M.Karlsen

Piano: Marte-Kari Melkerud

Sang: Kirsten Eggen

Solosang: Stine Magnussen

Ann Lisbeth Bjerke med nøkkelharpe.

Det startet med allsang «*O hur saligt att få vandra*». Kirsten ledet så ved å synge «*The water is wide*», mens menigheten sang refrenget. Deretter fulgte solosang ved Stine Magnussen, som først presenterte seg selv som lærer ved Kongeveien skole. Har vært lærer i 26 år, men har sunget mye i brylluper, begravelse, osv. i mer enn 30 år! Med sin vakre stemme og varme tolkning ga hun til beste «*Why me, Lord*» (Johnny Cash).

Så fulgte en svensk folkelmelodi på nøkkelharpe/piano. Stine kom tilbake med «*Jeg vil gi deg, o Herre*».

Sogneprest i Idd, Reidar Finsådal, holdt en nydelig og

interessant andakt. Interessant fordi han fortalte om en a-ha-opplevelse han hadde hatt ved forberedelsen til preken for 1. Påskedag: En forskers oppklaring av de «merkelige 4 ordene» i Joh 20,8: «*Han så og trodde*». Det var disippelens syn av det pent sammenlagte Jesu hodetørkle i graven, som oppklarte det gåtefulle. Jesus var ikke ferdig, han ville komme igjen. (Hvis husbonden var ferdig med måltidet, ville han kaste servietten fra seg, hvis han reiste seg fra bordet, men ville komme tilbake, ville han ha rullet servietten pent sammen!).

Gladsangkvelden i Prestebakke kirke ble en stor

Sogneprest i Idd, Reidar Finsådal, holdt en nydelig og interessant andakt.

Sogneprest Kjell Halvard Flø var kveldens konfransier.

opplevelse for oss alle. Etter en rekke sanger med kornett-soli, blant annet «*Blott en dag*», «*Hvilken verden det skal bli*» og «*Precious Lord*» avsluttet allsangen med «*Som når et barn kommer hjem om kvelden*».

Berit Olsen takket orkester og sangere med en blomst og ga uttrykk for håp om flere vakre musikkopplevelser i Prestebakke kirke.

NYTT FRA ASAK MENIGHET

Høstens menighetskvelder

Programmet for høstens menighetskvelder i Kirkestua er nå lagt og kan legges inn i kalenderen. Vi starter opp 22. august med kateket Ragna Ristesund Hult som vil fortelle om «Opplevelser fra Hawaii og Fiji». 19. september kommer soknepresten i Rokke, Berit Øksnes. Tittelen på foredraget er «Menneskeverd og tomannsrom» og handler om foreldrene til Berit som bygde opp en diakonal institusjon. 17. oktober er turen kommet til Trond Henriksen fra Kirkens bymisjon som vil kåsere over temaet «Et menneske er alltid mer enn det du ser». I oktober reiser sogneprest Flø til Nepal med Normisjon og vil på menighetskvelden 21. november formidle opplevelser og inntrykk fra denne reisen. Menighetskveldene holdes i kirkestua ved Asak kirke kl. 19.30 og avsluttes med et felles kveldsmåltid. Alle er hjertelig velkommen!

50-årskonfirmanter

Søndag 13. oktober er det 50-årskonfirmanntreff i Asak. De som ble konfirmert i Asak kirke i 1969 vil da bli spesielt invitert til gudstjenesten og bli gjort stas på. Samtidig blir det god anledning til å mimre om konfirmanttiden. Så de som tilhører konfirmantkullet 1969, bør allerede nå sette av datoen.

Projektorer

Menighetsrådet har i vår vedtatt å montere projektorer i kirken. Projektorerne vil vise bilder direkte på de hvitkalkede veggfeltene over salmetavlene. Dette gir blant annet mulighet for å illustrere bibelfortellinger og vise sangtekster som ikke står i salmebøkene. En ser nå på mulige plasseringer av projektorerne slik at de ikke skal bli for fremtredende i kirkerommet.

NYTT FRA BERG MENIGHET

Friluftsgudstjeneste i Sponvika

Søndag 16. juni kl 11.00 arrangerer Berg menighet friluftsgudstjeneste i Sponvika. Gudstjenesten finner sted under det store eiketreet ved havna i Sponvika, noe som gir en flott ramme for felles gudstjenestefeiring.

NYTT FRA ENNINGDALEN MENIGHET

Enningdalen menighetsråd opprettholder prøveordningen for **skyssordning til gudstjenester** i Enningdalen sokn (Søndre Enningdalen kirke og Prestebakke kirke) ut 2019. Siste frist for bestilling er fredag kl. 18.00. Kontakt Kari Buer på tlf 988 36 994.

Tirsdag 27. august blir det **konsert med «Gledessprederne»** kl 18.00 i Prestebakke kirke.

Søndag 1. september «Sensommerstevnet» og presentasjon av nye konfirmanter i Prestebakke kirke.

NYTT FRA TISTEDAL MENIGHET

I mai hadde kirken 14 **konfirmanter** på samme gudstjeneste. Antall konfirmanter svinger fra år til år, og vi bør nok ha to gudstjenester samme dag dersom vi blir like mange eller flere konfirmanter neste år!

Høstens **sangkvelder** blir 21/8, 18/9, 30/10 og 27/11. Takk til alle som stiller opp som sangere, musikere og frivillige medarbeidere!

Mange kommer til kirken når det er barnedåp, når vi har invitert barnefamilier og når det skjer noe ekstra. Av og til får vi besøk av kor fra andre menigheter, og speiderne legger også inn noen gudstjenester i programmet sitt. Vi håper å utvikle gudstjenestene slik at flere kan oppleve at de kjenner seg hjemme i kirken. Velkommen til Tistedal menighet!

NYTT FRA ROKKE MENIGHET

7. april var det **gudstjeneste med barnedåp** i kirken. Bra framme denne søndagen.

Skjærtorsdag var det kveldsgudstjeneste. Det var også gudstjeneste 1. dag påske med Mange på besøk i kirken.

5. mai var det gudstjeneste med utdeling av 6-årsbok. Besøk fra Søndagsskolen og andakt ved søndagsskolekonsulent Guro Thoresen. Offeret gikk denne gangen til nettopp Søndagsskolen. Hyggelig med barnedåp også denne søndagen

28. mai var det fest for konfirmanter på Rokke Bedehus

2. juni var det **konfirmasjons-gudstjeneste** fordelt på 2 avdelinger. I alt var det 16 flotte konfirmanter. 4. juni var det Innskriving av nye konfirmanter i Rokke kirke

Ellers er stor aktivitet på Rokke bedehus ved Normisjon.

INGER LISE SKAUGE
TEKST

I Halden kommune er det sju menigheter i Den Norske Kirke, og dermed er det også sju menighetsråd. Vi leser i blant i menighetsblad og lokalpresse om at Kirkelig fellestråd uttaler seg eller arbeider med noe. Vi har bedt lederen i Halden kirkelig fellestråd, Rolf Odberg, belyse en del spørsmål rundt dette rådet. Det første og mest naturlige spørsmålet å stille er:

Hva er kirkelig fellestråd?

– Kirkelig fellestråd er menighetenes felles organ, og arbeider ut fra det oppdraget som Kirkeloven har bestemt.

Paragraf 12 i Kirkeloven sier at fellestrådet skal bestå av en representant fra hvert menighetsråd når det er fem eller flere sogn i kommunen. I tillegg møter en valgt politisk representant fra kommunen, og en prost eller annen prest som er oppnevnt av biskopen.

Hva er Kirkelig fellestråd sin hovedoppgave?

– Kirkeloven forteller hva som er fellestrådets oppgaver, og nevner blant annet at det skal fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta sognenes interesser i forhold til kommunen. Videre er fellestrådet ansvarlig for:

- bygging, drift og vedlikehold av kirker
- anlegg, drift og forvaltning av gravplasser
- opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellestrådets budsjett
- anskaffelse og drift av menighets- og prestekontor
- administrativ hjelp for prosten når staten yter tilskudd til det
- anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.

Som en ser er det lagt stor vekt på drift, tilrettelegging og ansvar for den daglige driften av kirker og kirkegårder/gravplasser.

Det er kirkelig fellestråd som foretar tilsetting av og har arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte som lønnes over

Hva arbeider Kirkelig fellestråd med?

Menighetsbladet har snakket med leder i Halden kirkelig fellestråd, Rolf Odberg.

Rolf Odberg er leder i Halden kirkelig fellestråd.

[FOTO: ARILD F. STANG]

fellestrådets budsjett.

Fellestrådet har altså det overordnede arbeidsgiveransvaret for alle som tilsettes, og lønnes over fellestrådets budsjett, mens den daglige utøvelsen av arbeidsgiveransvaret er delegert til Kirkevergen.

Fellestrådet har to viktige arbeidsoppgaver som gir klare føringer for å kunne drive sitt arbeid etter de oppgavene som Kirkeloven stiller krav om.

Det ene er samarbeidet med kommunen som er den som gir tilskudd til driften av kirkene med gudstjenester, begravelser, vielser, og ikke minst gravferdsforvaltningen. Gravferdsforvaltningen er svært arbeidskrevende, både for de som arbeider ute med vedlikehold og stell av kirkegårdene/gravplassene, og de som arbeider administrativt med å sørge for at enhver gravferd, uansett trosretning blir behandlet på en god og riktig måte.

I tillegg er det krevende med oppfølgingen av gravferdsordningen med innkreving av festeavgifter, oppfølging overfor pårørende som for eksempel ber om hjelp ved oppsetting

av gravstein, fjerning av gravminne og annet.

For å kunne få til dette er det for fellestrådet viktig å kunne levere et forslag til budsjett som oversendes kommunen, og som inneholder alle elementer som er vesentlige for å kunne sørge for en forsvarlig drift.

I tillegg til forslag til driftsbudsjett har fellestrådet ansvar for hvert år å vurdere økonomiplanen som også oversendes kommunen for vurdering, og til politisk behandling. Økonomiplanen viser de prosjekter som Kirkevergen, andre ansatte og menighetene har meldt inn av behov for, for eksempel oppussing, større vedlikeholdsarbeider, utbygging og ombygging av kirker, kapell eller servicebygg.

Gi oss noen eksempler på oppgaver rådet har hatt i den siste menighetsrådsperioden og oppgaver som venter på en løsning.

– I den siste perioden, 2015–2019, kan vi se tilbake på at Asak kirke har blitt totalt oppusset både utvendig og innvendig.

Vi står nå foran en utvidelse av kirkegården på Idd, og vi

regner med at det vil kunne starte opp i andre halvår av 2019.

Den neste utvidelse av kirkegård/gravplass som er under arbeid, er Os gravlund. Her håper vi at også skal kunne få til et muslimsk gravfelt. Det har vi ikke i Halden, noe som fram til nå har ført til at de fleste muslimer som er bosatt i Halden har valgt å gravlegge sine kjære i en annen kommune i Østfold.

I denne perioden har vi også fått midler til en stor utskifting av maskinparken som kirketjenerne bruker på kirkegårdene.

Videre har vi fått gjennomslag for at kirkene bedre bør bli universelt tilrettelagt ved adgang til kirker, kapell og toaletter.

I første omgang har fellestrådet pekt på de vanskelige toalettforholdene som er i flere av kirkene, og vi håper at Berg kirke i løpet av et års tid skal kunne få ferdig toaletter som skal være universelt tilrettelagt, og som vil bli lagt på et sted som gjør at avstanden til kirken blir kortere enn den er i dag.

INGER LISE SKAUGE
TEKST

Hvilke oppgaver har et menighetsråd?

Det er ingen selvfølge at vi alle vet hva et menighetsråd arbeider med. På Kirkens hus er det menighetssekretærer og trosopplærere, diakoner og prester. Hva skal vi da med et menighetsråd?

Vi har tatt kontakt med en menighetsrådsleder i distriktet som har lang fartstid med menighetsrådsarbeid, Halvard Bø, og spør han hva som er hovedoppgaven til et menighetsråd?

– I lovverket er menighetsrådets oppgave beskrevet som «å ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i soknet». Dette er et vidt begrep og kan omfatte en rekke oppgaver, men kan for eksempel være å vedta strategier og organisere aktiviteter knyttet til gudstjenestene, dåps- og konfirmantundervisningen, det diakonale arbeidet, sang- og musikklivet i menigheten, bibelgrupper/samtalegrupper, misjon og evangelisering.

Har menighetsrådet noe ansvar for arbeidet med de forskjellige aldersgruppene i menigheten?

– Ja, menighetsrådet har nedsett egne utvalg for arbeid rettet mot barn og konfirmanter. Og vi har et diakoniutvalg som særlig arbeider opp mot de eldre i menigheten. Disse utvalgene samarbeider tett de ansatte i kirken, så som trosopplærerne, diakonene og prestene som du nevnte innledningsvis.

Det som er mest synlig utad er søndags-gudstjenestene. Er det også menighetsrådets ansvarsområde?

Halvard Bø er leder i Asak menighetsråd.

[FOTO: ARILD F. STANG]

– Gjennomføringen av gudstjenestene er primært prestens ansvar. I tillegg har organist og kirketjener viktige oppgaver. Men menighetsrådet har mulighet til å påvirke en rekke forhold rundt gudstjenestene, så som hvem som skal lese tekstene i kirken, hva skal det samles inn kollekt til og om det skal være kirkekafe etterpå.

Men det er jo folk fra menigheten som er i sving hver gang det er gudstjenester?

– Ja, vi har, som mange andre menigheter, valgt å involvere menighetens frivillige

i gudstjenestene. Ved de fleste gudstjenestene er det frivillige som ønsker de som kommer til kirken velkommen, som deltar som tekstlesere og ved nattverden, samt organiserer en enkel kirkekafe i kirkestua. Gudstjenestene er med andre ord ikke noe en-manns-show, men noe som store deler av menigheten er engasjert i.

Hvordan er balansen mellom det arbeidet dere gjør myntet på den lokale menigheten i forhold til arbeid som forventes fra bispeddømmekontoret. Sagt på en annen måte, er det mye

papirarbeid, med planer og rapporter?

– Hovedfokus for menighetsrådet er de lokale aktivitetene, og krav fra bispeddømmet om ulike planer for dette og hint kan av og til kjennes vel byråkratisk. Her er det nok imidlertid de ansatte som står for det meste av arbeidet selv om også menighetsrådet bidrar med sine innspill. Derimot får vi relativt ofte tilsendt saker fra Kirkerådet som menighetsrådet skal uttale seg om. Ikke minst gjelder dette nå i forbindelse med oppløsningen av statskirken og det dette krever av organisatoriske

endringer. Dette er gjerne tykke dokumenter som utvilsomt er viktige, men som det kan være vanskelig å sette seg inn i og se betydningen av lokalt.

Du går inn i en tredje periode nå. Det blir mange år. Hva er det som er drivkraften din?

– Troen, kirken og det kristne felleskapet er en viktig del av livet mitt. Dessuten har vi i Asak flotte samarbeidspartnere i form av dyktige kirkelig ansatte. Derfor oppleves det som meningsfullt å bruke tid på menighetsarbeid og på å få flere av de som bor i menigheten vår til å oppleve at Guds ord er relevant også for dem, at kirken er et naturlig samlingssted og at et engasjement i kirkens aktiviteter kan være givende og spennende.

VIPPS til menighetene

Last ned app og registrer deg med kontonummer og mobilnummer. Søk opp din menighet og gi ønsket beløp.

Idd menighet:	#90206
Asak menighet:	#90226
Berg menighet:	#4923
Halden menighet:	#90142
Tistedal menighet:	#90215
Rokke menighet:	#90138
Enningdalen men.:	#90144

vipps

Halden og Omegn
begravelsesbyrå

ADRESSE Damstredet 1
1772 Halden
TELEFON 69 18 44 51
WWW halden-begravelse.no
INNEHAVER Jostein Lie

ALLTID HER FOR DEG

Glassmester'n
OSKAR HANSEN

GLASSMESTERI OG
RAMMEFORRETNING

Oscarsgt. 14
Tlf. 69 18 29 76. (Nattservice: 92 89 91 11)

Menighetsbladet
takker for all støtte
fra annonsører og
privatpersoner.

JENSEN & SCHEELE

jensen-scheele.no

Montér

Montér Halden
Walkersgt 1 (Høvleriet)
Tlf 46895000

Åpningstider:
Mandag-fredag:
07.00-17.00
Lørdag: 09.00-15.00

MEMORIUM

- Henting og levering av minnestein
- Vedlikehold, oppussing, fornyelse og inngravering av minnestein
- Bolting av gravstein/sokkel
- Selvvanningskasser/bedplater/rammer

Kontakt oss:
96 71 09 84 • 94 14 06 32 • 93 04 97 50

Mekanisk Service
Halden AS

Svinesundsveien 338, 1788 Halden
Tlf 69 19 48 80

Følg oss på Facebook

Vi hjelper deg i
gang med ditt
prosjekt.

Kom innom for en
hyggelig fagprat.

BYGGERIET

Byggeriet LA Bygg
Isebakkveien 1 (Sortiefeltet)
Tlf 476 55 222

HLS transport
HALDEN LASTEBILSENTRAL SA

Svinesundsveien 337
1789 Berg i Østfold
Tlf 69 19 55 50

STANSEFORMFABRIKKEN

STANSEFORMER
av høyeste kvalitet

Konstruksjon på DAK,
stanserriss og matriser
Laserskærne stanser og
rensverktøy
Utskjæring av prøve-esker
Iddeveien 66, 1769 Halden
Tlf 69 17 52 20

Benytt
Menighets-
bladets
annonsører når
du handler...

Kirkevalget

8.-9. sep. 2019

Bruk stemmeretten!

Stemmerett

Alle som er medlem av Den norske kirke, bor i sognet, og har fylt 15 år før utgangen av 2019, eller er eldre kan stemme ved valget. Det oppfordres til å ta med tilsendt valgkort/legitimasjon.

**JAN IVAR
ANDREASSEN**
KIRKEVERGE I HALDEN

Alle medlemmer av Den norske kirke har stemmerett i Kirkevalget fra det året de fyller 15.

Det nærmer seg kommune, fylkestingsvalg og kirkevalg. Kirkevalget består av valg på menighetsråd i din lokale menighet. I tillegg omfatter også kirkevalget valg på leke medlemmer til Borg bispedømmeråd/Kirkemøtet.

Her i Halden har vi syv menigheter knyttet til Den norske kirke, alle med sitt lokale særpreg. I tillegg til kirkelige handlinger som dåp, konfirmasjon, vigslor og gravferd er gudstjenesten på en måte selve hjerteslaget. I gudstjenesten kan vi delta, lytte, synge, reflektere og kanskje la oss inspirere over det som blir formidlet.

Rundt 25 000 mennesker kommer til gudstjenestene hvert år. Noen er der ofte, andre har kanskje tradisjon for å komme på julaften. Andre igjen synes det er fint å lytte til kirkeklokkene søndag morgen eller ved høytidene. Det er imidlertid ikke bare på søndag det foregår aktivitet, for i det enkelte kirkesokn drives det et mangfoldig arbeid. Gjennom det som har

fått navnet trosopplæringsreformen og som favner arbeid for barn og ungdom i alderen 0 – 18 år, drives det et utstrakt samarbeid.

Kirken har sammen med foreldre og foresatte, ansvar for å gi barn og ungdom opplæring i den kristne tro, og det er nettopp dette ansvaret som kommer til uttrykk gjennom trosopplæringsreformen. De som velges inn i kirkens råd utfordres til både å komme med ideer, planlegge, og være med på å legge til rette for at kirken ivaretar sin del av dette ansvaret på en god måte.

Kirken driver et samfunnsnyttig arbeid ikke minst innenfor kunst og kultur, diakoni som har med menneskelig omsorg å gjøre, og i det kirkemusikalske arbeidet. I Halden som i landet

for øvrig, har kirkegårdene en viktig funksjon. Kirkegårdene gjenspeiler samfunnshistorien hvor trender og kulturer gjennom tiden har satt sine spor. Utvikling og bevaring av kirkegårdene er en viktig del av kirkens forvalteransvar i Halden kommune.

Er du medlem i Den norske kirke og har stemmerett, får du tilsendt valgkort hvor det står hvor du skal stemme. Kirkelig stemmerettsalder er ved fylte 15 år i det året som valget finner sted.

I dette nummeret av menighetsbladet får du en oversikt over kandidatene som stiller til valg i den enkelte menighet og til bispedømmerådet. Kanskje er det noen du kjenner, kanskje er det satsingsområder den enkelte kandidat mener er

viktig og som du kan identifisere deg med, kanskje er det kandidater som du opplever som ressurspersoner.

Ønsker du at disse skal være med i kirkens styrende organer, eller ønsker du rett og slett å være med å påvirke, vil jeg oppfordre deg til å bruke stemmeretten din. På den måten er du med på å engasjere deg i hvordan du ønsker kirken skal styres sentralt. Samtidig viser du at det betyr noe for deg at din lokale kirke og menighet bidrar i livets mange faser. Med din stemme styrker du din menighets lokaldemokrati. Kirkevalget finner sted i umiddelbar nærhet til kommunevalget og på samme tid. Lokalene vil bli godt skiltet slik at det skal være greit å finne fram.

Lykke til med valget!

<p>Tom for printerblekk? Canon/HP/Lexmark og Pelikan blekk</p> <p>Køhn;libris</p> <p>Storgaten 24 – tlf 69 18 43 44 – et førstevalg i sentrum</p>	<p>Mercedes-Benz PEUGEOT</p> <p>Halden Auto AS Svinesundsveien 345, Sørlifeltet Tlf. 69 17 29 70 www.haldenauto.no</p> <p> Følg oss på Facebook</p>	<p>Halden Betongtransport AS</p> <p>Korterødveien 26, Sponvika Tlf 69 18 40 76 Mob 91 88 55 09</p>	<p>MASKINENTREPRENØR Helge Stumberg AS</p> <p>Stumberg gård Idd 1765 Halden</p> <p>Tlf 901 00 964 E-post: stumberg@halden.net</p>	<p>KIWI minipris RISUM</p> <p>Tlf 69 18 57 93</p>	<p>Trenger du barnehageplass?</p> <p>tdm BARNEHAGER</p> <p>www.tdmbarnehager.no</p>	<p>veng BILDELER</p> <p>Karosserideler og lykter, eksosanlegg, katalysatorer, DPF-filter, hengerfester, radiatorer, vindusheiser, bunnpanner, speil, forstillingsdeler, bremseskiver, bremseskiver m.m.</p> <p>69 19 54 00 Isebakkeveien 6 – Sørlifeltet www.veng.no</p> <p> Følg oss på Facebook</p>
<p>Bademiljø</p> <p>Kolås Eftf. AS Autorisert rørlegger Nedre Bankegate 34, 1771 Halden Tlf 69 19 07 00</p> <p></p>	<p>BERGSTRØM Kjøtt og delikatesser</p> <p>Tlf. 69 18 56 20</p> <ul style="list-style-type: none"> • Populær catering • Pølsemakeri • Rene råvarer av god kvalitet <p>www.bergstromkjott.no</p>	<p>ERLING GRIMSRUD AS</p> <p>Flatebyveien 1A, 1792 Tistedal • Tlf 69 21 14 60</p> <ul style="list-style-type: none"> • Graving • Sprenging • Transport • Høytrykkspyling <p>www.erling-grimsrud.no</p> <p></p>	<p>HØK KRO - MOTELL</p> <p>Kafeteria – Selskapslokaler Catering – Motell – Hytter</p> <p>Tlf 69 16 80 00 www.hokkro.no • post@hokkro.no</p>	<p>Interflora Kildebo Blomster</p> <p>Fisketorget 2 Tlf 69 18 14 10 www.kildeboblomster.no</p>	<p>Benytt Menighetsbladets annonsører når du handler...</p>	

Kandidater til menighetsrådsvalg 8. og 9. september

Kirkevalget 8.-9. sep. 2019

ASAK MENIGHET

1. Jon Halvard Bø
2. Aslaug Helene Mustorp
3. Terje Sivertsen
4. Anne Lise Nilsen Pettersson
5. Karin Silje Stemland
6. Elisabeth Jensen
7. Bjørn Brække
8. Anne-Karine Eriksson
9. Rolf Einar Odberg
10. Sverre Sigurd Hognestad

BERG MENIGHET

1. Alf Rolin
2. Laila Bergli Skovborg
3. Solveig Irene Torp
4. Øystein Bakkevig
5. Unni Elise Karlsen
6. Lene Jeanette Witawaara Røsnæs
7. Gro Renate Gjersøe Eriksen
8. Marianne Møgedal Molteberg
9. Erik Lindstrøm
10. Kari Nakken Melhus

ENNINGDALEN MENIGHET

1. Berit Kristine Olsen
2. Grethe Brendemo
3. Frode Bilbak
4. Alexander Mikal Strøm
5. Wenche Anita Høistad
6. Jørn Arne Snopestad
7. Unni Kathrine Trollnes

IDD MENIGHET

1. Ragnhild Bukholm
2. Eivind Borring Hansen
3. Bjørg Johansen
4. Magne Rekstad
5. Anita Irene Mosbæk Hansen
6. Svein Olav Ystehede
7. Lise Bakke
8. Dag Johan Schinstad

HALDEN MENIGHET

1. Morten Olaussen
2. Marte-Margrete Larsdatter Akerbæk Klanderud
3. Frode Haarby
4. Ali Sanfrancisco Andersen
5. Ragne Størseth
6. Hans Petter Hermansen

ROKKE MENIGHET

1. Inger Marie Vierli Vold,
2. Wenche Stokkeland
3. Thore Kynningsrud
4. John Ole Nævra
5. Turid Anne-Britt Eriksen
6. Anne-Marie Ulseth

TISTEDAL MENIGHET

1. Hilde Marie Lunde Konttinen
2. Bodil Synnøve Greaker Flø
3. Venche Synnøve Solberg
4. Elisabeth Erlandsen
5. Vidar Hartvig Larsen

Kirkevalget foregår på følgende steder

Halden	Folkets Hus
Prestebakke	Prestebakke samfunnshus
Idd	Risum ungdomsskoles gym.sal
Tistedal	Tistedal skole, allrom
Berg	Berg skoles gym.sal
Hjortsberg	Hjortsberghallen
Låby	Låby skole gym.sal

Valglokalene vil være åpne søndag 8. september kl 16–20 og mandag 9. september kl 09–20.

Det blir anledning til å avgi **forhåndsstemme** til Kirkevalget i perioden 15. august til 6. september ved Kirkens administrasjon, Os Allè 13, 1777 Halden. (4.etasje). Ta med tilsendt valgkort eller annen legitimasjon. De som avgir forhåndsstemme, kan ikke stemme på valgdagene 8. og 9. september.

3 valglister til bispedømmerådsvalget i Borg

Det er første gang det er tre lister som stiller til valg til Kirkemøtet og bispedømmerådet i Borg. Det er Bønnelista, Nominasjonskomiteens liste og Åpen folkekirkes liste.

Bønnelista

Bønnelista vil videreføre den kristne tro og tradisjon som Den norske kirke har vært tuftet på siden reformasjonen. Bibel og bekjennelse – skal være kirkens grunnlag. Den norske kirke skal være en del av Guds synlige kirke på jord, med medlemmer som har Jesus som Herre, og ha lokalstyrte menigheter med ledere, som lar seg lede av Den hellige Ånd. Bli kjent med kandidatene på www.bonnelista.no

BØNNELISTA

1. THOMAS BJØRTOMT-HAUG, Jessheim
2. MATHILDE THOMPSON SAND, Moss
3. Susanne Thauland Hedberg, Ski
4. Åse Brøvig, Ski
5. Laila Larsen, Oppegård
6. Tom Henriksen, Askim
7. Olav Honningdal, Sarpsborg
8. Thea Aarseth, Oppegård
9. Edvard Dreier Grimstad, Råde

STEMMETILLEGG: Listestillerne til Bønnelista og Åpen folkekirke har gitt stemmetillegg til sine to øverste kandidater. Det betyr at disse gis et stemmetillegg i sitt personlige stemmetall på 25% av det antall stemmesedler listen mottar ved valget. For nominasjonskomiteens liste er det ikke anledning til å gi slikt stemmetillegg.

Åpen folkekirke

Vi som står på Åpen folkekirke sin liste vil at Den norske kirke skal videreutvikles som en åpen og demokratisk folkekirke. Vi vil arbeide for en kirke som er åpen for alle, som fremmer menneskeverdet og som motarbeider diskriminering. Les mer om valgprogrammet for Åpen folkekirke på vår hjemmeside: www.apenfolkekirke.org

ÅPEN FOLKEKIRKES LISTE

1. KARIN-ELIN BERG, Fredrikstad
2. OLE JACOB FLÆTEN, Lillestrøm
3. Anne Marie Nørsteli Helland, Moss
4. Helene Lunder Eriksen, Fredrikstad
5. Tania von der Lippe Michelet, Moss
6. Kjetil Hafstad, Fredrikstad
7. Liv Betty Hesjadalen, Rygge
8. Anita Patel, Lørenskog
9. Aksel Reuben Eriksen, Skedsmokorset
10. Steinar Granmo Nilsen, Ski
11. Kristin Elisabeth Kyhen Ramstad, Fetsund
12. Eirik Elin Stillingen, Gan
13. Turid Øyna, Nesodden
14. Aleksander Abelsen, Fredrikstad

Nominasjonskomiteens liste

Listen består av personer som er foreslått av de lokale menighetsrådene i bispedømmet, og prioritert av felles nominasjonskomité. Personene speiler et mangfold av meninger og syn, slik det også er i den norske folkekirken. Vi representerer ingen organisasjon eller interessegruppe. Den enkelte kandidat presenterer selv de saker en spesielt vil arbeide for. Sammen vil vi arbeide for den lokale kirkes beste. www.nominasjonslisten.no

NOMINASJONSKOMITEENS LISTE

1. Erling Birkedal, Nittedal
2. Sidsel Repstad, Kolbotn
3. Frode Bolin, Moss
4. Thomas Granheim Iversen, Sarpsborg
5. Elisabeth Pagander Austrheim, Fredrikstad
6. Kurt Soltveit, Ski
7. Oda Mossik Bernhardsen, Fredrikstad
8. Jan-Erik Sundby, Råde
9. Hallgeir Elstad, Sørumsund
10. Laia Kristine Bringa, Fredrikstad
11. Jon Erik Haave, Moss
12. Pål Antonsen, Sarpsborg
13. Sidsel Marie Schade, Skjeberg
14. Øivind Refvik, Drøbak
15. Maren Kristine Skovholt, Rælingen

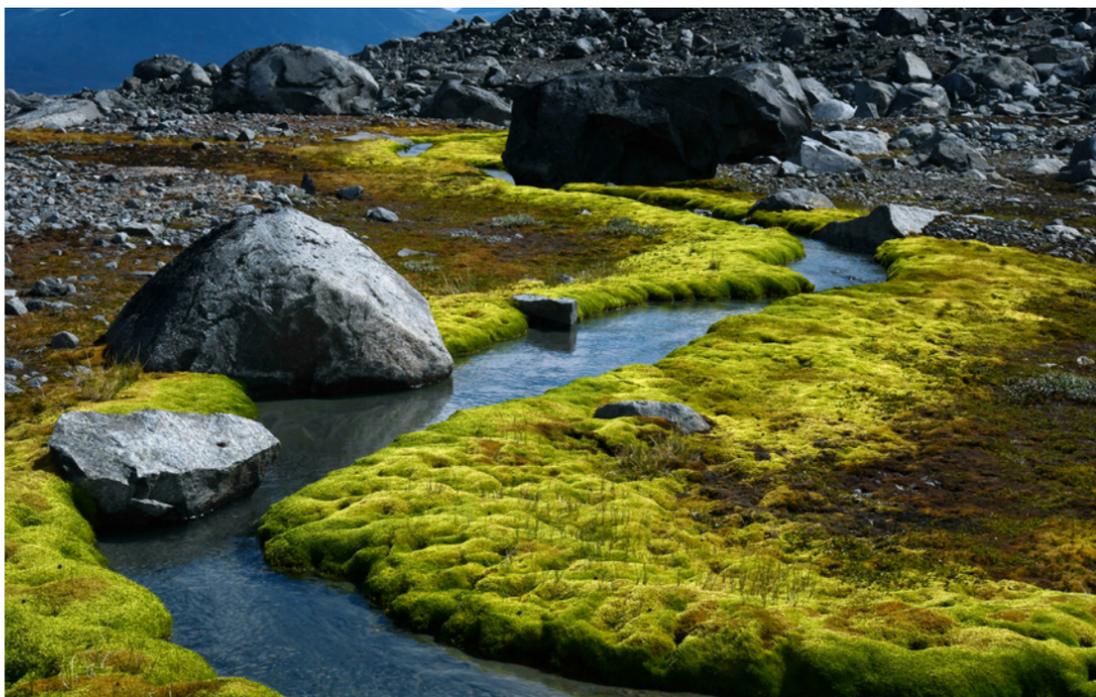
Livets vann

**ROY PARLOW
NORDBAKKE**
TEKST OG FOTO

Sommeren har vært tørr og varm. Det er ingen tvil om det. Statistikken forteller at det er 70 år siden vi sist hadde en sommer som lignet på den vi har hatt i år. Allerede i juni kunne vi se at bjørkene på utsatte steder begynte å få gule blader. Gressplenene tørket inn, bøndenes avlinger skrantet og skogbrannene herjet mange steder. Vi har fått en skikkelig påminnelse om hvor viktig vannet er. Vannet, dette livgivende stoffet som vi er så heldige å ha så rikelig av i dette landet, at vi tar det som en selvfølge. Det burde vi ikke gjøre. Vannet er det viktigste stoffet på jorda. Uten vann, intet liv. I tre forskjellige former opptrer det. Snart som en boblende, brusende væske i bekker og elver, snart som vakre krystaller på et islagt vann eller usynlig damp i luften vi puster inn.

Et glass vann, klart og gjennomskiktig, består av trillioner av vannmolekyler som har vandret fra hav til luft. Fra luft til land og tilbake til havet. Salomo beskrev dette veldige kretsløpet slik: «*Alle elver renner ut i havet, men havet blir ikke fult; dit elvene før har rent, fortsetter de å renne.*»

En slurk vann og jeg blir minnet på at de samme vannmolekylene kan ha slukket tørsten til millioner av skapninger før meg. Det kan ha skvulpet i magen til moskus på Grønland og tynnet blodet i torsk fra Barentshavet. Akkurat det vannet jeg nettopp svelget, kan ha ført fram føde til sultne

ROY PARLOW NORDBAKKE har arbeidet som 1. amanuensis i biologi ved Høgskolen i Østfold. Han har lang erfaring som lærebokforfatter, og har vært med å utvikle læreverket Yggdrasil fra starten av.

sjøanemoner i Vestlandets dype fjorder, transportert oksygen til travle småfuglhjerner eller hengt som sølvskinnende dråper i edderkoppens spinn en kjølig august morgen for titusener av år siden.

En slurk vann, og jeg blir minnet om sammenhengen i skaperverket. Den

tette veven som binder alt liv sammen med usynlige bånd. Men jeg blir også minnet om livets lange og brokete historie fra skapelsens morgen til dette øyeblikk. Akkurat nå er disse dråpene mine. Det samme vannet men allikevel ikke det samme. Et kort kosmisk øyeblikk blir det en del av meg, innen jeg gir det videre i det veldige kretsløpet.

Og når du hører stemmen til noen som snakker, er det også planetens urgamle vann

som betjener deg. Dypt inne i det indre øret ynger sneglehusets endolymfe fram lyd-bølgene fra min stemme, til dine hørsel nerver og hjerne. Endolymfen som en gang for lenge siden svevet som tåkedis over tranenes hekkeplass i hemmelighetsfulle skoger.

I kammervæsken innenfor hornhinnen brytes lysstrålene slik at de treffer den gule flekken på din netthinne, og gir deg et skarpt bilde av det du ser. Kammervæsken, den lille, glassklare sjøen i ditt øye med vann fra en smeltende isbre i Jotunheimens mektige fjellverden.

Vannet oppfører seg ikke helt slik som andre stoffer. Dår det avkjøles skrumper det ikke, men det utvider seg. Og ikke nok med det. Vann har størst tetthet når det er +4 grader. Dermed bunnfryser våre innsjøer ikke om vinteren, og livet fortsetter og pulserer i mørket under isen. Når isen smelter og overflatevannet begynner å varmes opp begynner vannet å sirkulere og næring stoffer blir ført opp

fra bunnen til overflaten der fotosyntesen foregår.

En annen viktig egenskap ved vannet er at det har stor egenvarme. Det vil si at det er tregt å varme opp. Mens sanden på badestranden er glohet å trå på, er vannet i sjøen kjølig og godt. Det holder også godt på varmen når det først er blitt varmt. Derfor er det mildere ved kysten om høsten enn i innlandet. Om våren er det motsatt. Når vann fordampes transporteres varme bort fra stedet det fordampes fra. Slik kjøles vi ned av svetten som fordampes fra våre kroppene en varm sommerdag eller når vi anstrenger oss.

Vannet er også et fantastisk løsningsmiddel. Det kan løse opp nesten alle stoffer, og uten å ødelegge dem. Det løser opp mineralene i berggrunnen og transporterer det ut i jord og bekker og gjør næringsstoffene tilgjengelig for plantene.

Men det er mer! Livets kjemi utspilles i vann. I cellenes mikroverden foregår utrolige ting. Her skapes nye byggesteiner som foldes, kontrolleres,

pakkes og transporteres styrt av instruksjonene i DNA molekylets dobbeltspiral. Alt foregår i cytoplasmaets lille vann verden.

Så blir vi påminnet salmistens ord i den vakre salme 104: «*Herre, hvor mange dine gjerninger er og alle har du gjort med visdom.*»

Det er slett ikke alle steder på jorden som er velsignet med så mye vann som vårt. Ikke minst i Midt-Østen er tørke og mangel på vann et stadig tilbakevendende problem.

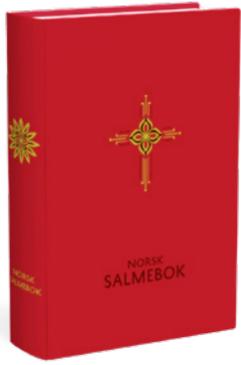
I dette tørre og vannfattige landet kom en gang en mann gående sammen med sine venner. Han var tørst og sliten etter lang dags vandring, og satte seg ned ved en brønn for å hvile. Mens han satt der kom en kvinne for å hente vann i brønnen. «La meg få drikke», ba mannen. Kvinnen så undrende på ham og lurte på hvordan han som var en jødisk mann kunne snakke til henne som var en samaritansk kvinne. «Om du hadde kjent Guds gave og visst hvem det er som ber deg om drikke, da hadde du bedt ham, og han hadde gitt deg levende vann.» Kvinnen syntes visst svaret var merkelig, for hun spurte hvordan han skulle få tak i vann siden han ikke hadde noe å dra det opp av den dype brønnen med. Da er det mannen sier noe som for alltid skulle forandre hennes liv: «Den som drikker av dette vannet, blir tørst igjen. Men den som drikker av det vannet jeg vil gi, skal aldri mer tørste. For det vannet jeg vil gi, blir i ham en kilde med vann som veller fram og gir evig liv.» «Herre, gi meg dette vannet,» svarte kvinnen, og hun fikk oppleve at det sprang en kilde i hennes tørste sjel.

For likesom det fysiske vannet strømmer gjennom og gir liv til alle som lever, slik vil det levende vannet slukke tørsten og gi liv til hver tørstende sjel som åpner seg for denne vannstrømmen.

På den siste dag i høytiden, den store festdagen, stod Jesus fram og ropte: «*Den som tørster, la ham komme til meg og drikke! Den som tror på meg, fra hans indre skal det, som Skriften har sagt, renne strømmer av levende vann.*»

Dette sa han om den Ånd som trodde på ham, skulle få. Joh.7.37

 <p>JERNA BILLINGTON Tlf 69 17 24 20</p>	 <p>HALDEN TANNHELSESENTER AS</p> <p>Storgata 15 1776 Halden Tlf 69 17 51 52 haldentannhelsesenter.no</p>	<p>Benytt Menighets- bladets annonsører når du handler...</p>	 <p>Marthinussen MUSIKK Pianostemmer/ tekniker Prestegårdsvn. 1, 1791 Tistedal Tlf 91 36 02 45</p> <p>sverre@ marthinussenmusikk.no www.martinussenmusikk.no</p>	 <p>BIA REGNSKAPSLAG BERG IDD & AREMARK</p> <p>Vi er spesialister på landbruksregnskap, men i vår kundeportefølje har vi også aksjeselskaper, enkeltmannsforetak, ANS, DA, Samdrifter og frivillige organisasjoner.</p> <p>Rødsveien 46 – 1781 Halden Tlf 69 19 07 50 www.biaregnskapslag.no</p>
<p>LIE HANDELS- GARTNERI v/Odde Bru Tlf. 69 18 00 20</p> <p>Følg oss på Facebook!</p>	 <p>ETABLERT 1861</p> <p>Gaven som gleder</p> <p>Storgata 3, Sydsiden Tlf 69 18 20 33</p>	 <p>Helhetlige løsninger innen elektro til private og bedrifter</p> <p>Walkers gate 14, 1771 Halden Tlf. 69 18 15 75 www.riiselektro.no</p>	<p>Gravstener skulpturer og andre produkter i sten</p> <p>Lokalprodusert, gjerne hugget etter deres ønske. Besøk vår innendørs utstilling eller ring oss, så sender vi katalog. Se våre hjemmesider: www.johansenmonument.no</p> <p>JOHANSEN MONUMENTHUGGERI AS Skjebervg. 206, 1743 Klavestadhaugen. Tlf. 69 16 36 33</p>	

Salmeomtale

Denne salmen, som ble skrevet i forbindelse med midtsommerfeiring i Sverige, er en lovsang til skaperverket. Teksten forteller om en sterk lengsel etter sommer og er kanskje en av de mest sanselige tekstene vi har i salmeboken. – Duft som smykker dal og enger, og lundens sus og bekkens brus.

Teksten er skrevet av Carl David af Wirsé i 1889. Han kalte salmen Sommarpsalm, og det er ingen overdrivelse at denne salmen topper listen over de mest kjære salmene i den svenske salmeboken. Det har vært en lang tradisjon for at denne salmen synges ved skoleavslutninger før sommerferien i svenske skoler.

En vänlig grönskas rika dräkt har smyckat dal och ängar. Nu smeker vindens ljumma fläkt de fagra örtesängar. Och solens ljus och lundens sus och vågens sorl bland viden förkunna sommartiden.

INGER LISE SKAUGE
TEKST

Salmen fikk ny melodi i 1933, komponert av Waldemar Åhlén, og kom enda mer i bruk etter den tid. Mange velger nettopp denne salmen ved de store høytidelige begivenhetene i livet og ble

også brukt i bryllupet til kronprinsesse Victoria og Daniel Westling i juni 2010.

Den norske teksten er av Øystein Thelle (1995), og salmen fikk plass i tillegg til salmeboken vår i 1997. I tillegg til sitt lyse preg har salmen har også et vemodig perspektiv og er en påminnelse om at vi alle skal visne og dø på samme måte som det skapte. Men mot slutten av salmen får Øystein Thelle fram en tydelig håpsdimensjon. Med sjel

og kropp skal jeg stå opp og blomstre i ditt rike, når denne jord må vike.

Salmen starter med å beskrive det frodige sommerlivet og trekker sammenlikninger til vårt liv med vekst,

forgjengelighet og død, nyskaping og oppreisning. Og så kan vi gå livets høst trygt i møte, slik Thelle skriver i siste strofe: Så syng det ut: Snart skaper Gud en sommer uten make og gir oss alt tilbake.

SOMMERPSALM

NR 845 – NORSK SALMEBOK 2013

Så grønn en drakt, så rik en duft har smykket dal og enger! Nå strykes ømt av lys og luft de fagre urtesenger. Hør lundens sus og bekkens brus forkynne hva som kommer: Omsider blir det sommer!

Sin lykke, fred og sommerfryd må yre fugler prise.

I mark og skog fra nord til syd de jubler frem sin vise. Hør håpets klang i deres sang, i hymnen de lar kvede fra blomstereng og rede.

Men du, o Gud, som gjør vår jord så skjønn i slike stunder, gi at jeg akter mest ditt ord og nådens store under! Som blomst og løv blir muld og støv, skal vi og verden fare, men Herrens miskunn vare.

Alt kjød er gress og flyktighet det tæres fort av elde. Kun du, Treenig majestet, er evig i din velde! Med sjel og kropp skal jeg stå opp og blomstre i ditt rike, når denne jord må vike.

La falme verdens prakt og glans, la all dens lyst forsvinne. Min venn er min, og jeg er hans, vår kjærlighet skal vinne! Så syng det ut: Snart skaper Gud en sommer uten make og gir oss alt tilbake!

Lest siden sist; «den kompliserte tilliten»

Det er snart søndag. Vi skal lese om hvordan Jesus lærer vennene sine å be – i tillit. **Tillit** til at de blir tatt imot, slik som gode foreldre tar imot sitt barn. Av en Gud som elsker og lytter.

I mitt eget liv er det en tillit som sakte har vokst fram gjennom et liv hvor det ikke alltid var tillit som var overskrift. Min tillit til mennesker har vært tillit som noen ganger har vært for stor. Eller tillit som det tok lang tid å bygge opp. Men også tillit som har vært trygg å hvile i. Jeg husker hvordan den gode oppdagelsen kom til dem som fikk utfordringen: «Ingen kan kreve tillit av deg. Hvem gir du tillit? Hvem fortjener din tillit?»

Nora Eggen, islamforsker ved universitet i Oslo, skriver i sitt innlegg, «Den kompliserte tilliten» i Vårt Land for

KRISTIN BAKKEVIG
SOGNEPREST I BERG

en tid siden: «Hvem har ikke blitt utsatt for et moralsk krav formulert i det retoriske spørsmålet: «Stoler du ikke på meg, eller?»

Nei, tillit må fortjenes!

3 barn skal døpes i gudstjenestens fellesskap. 3 barn som er født med tillit og skal lære å beholde den. Men blind tillit skal de ikke måtte ha! Vi er født med tillit, men tillit blir også til, i trygge relasjoner.

Jeg legger merke til hvordan tillit er et ord som stadig oftere dukker opp i media. Kan vi ha tillit til det vi leser og ser? Hva er ekte og hva er «fake»?

Kan vi ha tillit til politikere og ledere? Til kirken? Til dem som utgir seg for å være våre hjelpere?

En viktig pris, Holbergprisen, gikk til filosof Onara O'Neill, som blant annet har skrevet om nettopp tillit:

«Pålitelighet er viktigere enn tillit. Tillit er responsen. Noe som er vanskelig når tillitt skal gis eller nektes, er at vi ønsker å tilpasse tilliten til påliteligheten. Vi ønsker å stole på dem som er pålitelige og mistro dem som ikke er pålitelige. Intelligent tillit handler om dømmekraft.»

Tillit. Pålitelighet. Dømmekraft. Det er gode ord – som utfordrer oss til åpenhet og ansvar. Vi er på begge sider av utfordringen. Subjekt og objekt.

Vi skal lese mer i dåpen på søndag: Jesu siste ord til sine venner var:

«Gå ut... – med et oppdrag – jeg er med dere...»

Jeg velger å lese det sånn, litt parafasert for mitt liv:

«Gå ut...! Bevar tilliten. Ikke krøk deg sammen i mistillit!

Ha tillit til Gud! Den relasjonen og det nærværet kan du stole på – gjennom alt!»

Jeg hviler for tida i en bønn, formulert av en gammel svensk biskop, Martin Lønnebo:

Gud, om du vil være så nådig å høre på enda en bønn fra meg, så ber jeg om dette ene: Tillit. Jeg vil være en sånn som stoler på mennesker selv om jeg er blitt sveket.

Jeg vil stole på godheten i livet, selv om livet ofte har vært grusomt. Jeg vil stole på meg selv, selv om jeg vet om svakhetene mine. Jeg vil stole på en ufullkommen kirke og på dine løfter, som jeg enda venter på at skal gå i oppfyllelse.

Jeg vil stole på håpet om at du ikke går fra meg i døden.

Slik det vesle barnet ser på moren sin, slik treet hviler på røttene sine, slik vil jeg stole på deg, min Gud!

Ingen av dem kjente Nazareerens ord: Jeg var i fengsel og I kom til mig! De oppfylte dem bare.

Johan Falkberget
norsk forfatter
1879–1967

Alltid når jeg lærer noe nytt, overveier jeg straks om det hjelper meg på livsveien.

Adolf von Harnack
tysk teolog
1851–1930

Gud vil at mennesket skal være interessert, ikke i Ham, men i sin neste.

Harvey Gallagher Cox
US-amerikansk teolog og baptist-prest
1929–

Jesu døtre og Tabukvelder

Brobygging i praksis: Fra høsten 2019 starter Caspari Center og krisesenteret Machaseh i Jerusalem opp to nye brobyggingprosjekter sammen.

INGER LISE SKAUGE
TEKST

Jesu døtre skal samle troende kvinner, både arabiske og jødiske, til et nettverk hvor en samtaler om tro og tvil – og bygger relasjoner.

Tabukvelder er et forum hvor vanskelige og tøffe spørsmål skal belyses og samtales rundt. *Vi er stolte av den synergi-effekten det er å ha flere gode samarbeidspartnere, og at vi på*

den måten når lengre ut med misjonsarbeidet vårt, meldes det fra Israelsmisjonen. Vil du vite mer, kan du søke på israelsmisjonen.no

Skifter navn

Blandakoret i Berg, stiftet i 2018 skifter navn til **Søndre Borg Vokalensemble**

Vi er for tiden 15 sangere som møtes annen hver uke i Berg kirke onsdager kl 19–21. Det er godt miljø i koret og det er veldig hyggelig å være med på øvelsene. Vi synger A cappella sanger, folkemusikk, populære sanger og har et mål til å få en variert repertoar. Vi ønsker oss flere sangglade mennesker i koret. Første øvelse etter sommerferien er i uke 35, 28. august kl 19.00. For mer informasjon og påmelding ta kontakt med kantor Maria H. Johansen på mail: maria.haug@kirkenshus.halden.no

FLAATA★ACKLES★BUSK

IN MEMORY OF
ELVIS
Gospel

★ ★ ★ VOL.2 ★ ★ ★

90 KRITIKERROSTE KONSERTER HAR I 2018 BEGEISTRET PUBLIKUM OVER HELE NORGE - NÅ KOMMER OPPFØLGEREN!
DENNE KONSERTOPPLEVELSEN VIL DU IKKE GÅ GLIPP AV!

MED KORET PICO CANTO
IMMANUELS KIRKE, HALDEN • 27. SEPTEMBER KL 19:00

BILLETTER : TICKETMASTER.NO TLF 815 33 133 /elvisturne/

In Memory of Elvis Gospel vol.2

Paal Flaata, Stephen Ackles og Vidar Busk fortsetter suksessen etter den eventyrlig mottakelsen de fikk i 2018!

Nærmere 80 konserter og utelukkende strålende omtale i media.

Tidlig ble det bestemt at det ville bli en oppfølger og fra september 2019 er det klart for «In Memory of Elvis Gospel – vol.2».

Elvis spilte inn 79 gospel sanger i sin karriere. 24 av disse var med i den første gospel konserten. Flere av disse vil bli erstattet med nye sanger når The FAB-3 med band, blåsere og et lokalt kor vil gi publikum en ny

gåsehud opplevelse! Var du blant de som opplevde «In Memory of Elvis Gospel» vil «vol.2» være verdt å få med seg. Vi garanterer en minst like magisk opplevelse som sist – med mange nye sanger.

Koret Pico Canto fra Halden medvirker på flere av sangene. I halvannen time blir det et gjenhør med en rekke kjente sanger fra hans innspillinger! Mer om dette på vår Facebook-side!

Berg kirke

Rokke kirke

Immanuel kirke

Asak kirke

Tistedal kirke

Idd kirke

Prestebakke kirke

Enningdalen kirke

Gudstjenesteoversikt

Søndag 9. september

1. pinsedag

ASAK KIRKE KL. 11.00

Pinsefestgudstjeneste ved sokneprest Kjell Halvard Flø.

IDD KIRKE KL. 11.00

Pinsefestgudstjeneste ved sokneprest Reidar Finsådal. Dåp. Nattverd.

PRESTEBAKKE KIRKE KL. 11.00

Pinsefestgudstjeneste ved kapellan Martin Lund.

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00

Pinsefestgudstjeneste ved sokneprest Jan Lystad.

BERG KIRKE KL. 11.00

Pinsefestgudstjeneste på pinsedag. Sokneprest Kristin Bakkevig.

ROKKE KIRKE KL. 11.00

Pinsefestgudstjeneste på pinsedag. Sokneprest Berit Øksnes.

Mandag 10. juni

2. pinsedag

BERG BYGDETUN KL. 11.00:

Felles friluftsgudstjeneste.

Søndag 16. juni

Treenighetssøndagen

ASAK KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste – «I fyr og flamme» ved kapellan Martin Lund. Dåp. Nattverd.

TISTEDAL KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sokneprest Reidar Finsådal. Nattverd.

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved vikarprest Lino Lubiana.

BERG – UNDER EIKA I SPONVIKA KL. 11.00

Friluftsgudstjeneste ved sokneprest Kristin Bakkevig. Dåp.

Søndag 23. juni

– 2. søndag i treenighet

IMMANUELS KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sokneprest Jan B. Lystad.

ASAK KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sokneprest Reidar Finsådal.

Søndag 30. juni

– 3. søndag i treenighet

IDD KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved sokneprest Reidar Finsådal. Dåp. Nattverd.

PRESTEBAKKE KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved sokneprest Kjell Halvard Flø. Nattverd.

ROKKE KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved sokneprest Jan Lystad.

Søndag 7. juli

4. søndag i treenighet

ASAK KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved sokneprest Kjell Halvard Flø. Dåp. Nattverd.

IDD KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved sokneprest Reidar Finsådal. Dåp. Nattverd.

BERG KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved sokneprest Jan B. Lystad.

Søndag 14. juli

5. søndag i treenighet

TISTEDAL KIRKE KL. 10.00

Fellesgudstjeneste ved sokneprest Reidar Finsådal.

IMMANUELS KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved vikarprest Tore Thorkildsen.

Søndag 21. juli

Aposteldagen

IDD KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved sokneprest Reidar Finsådal. Dåp. Nattverd.

ROKKE KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved sokneprest Berit Øksnes.

Søndag 28. juli

7. søndag i treenighet

ASAK KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved kapellan Martin Lund. Dåp. Nattverd.

PRESTEBAKKE KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved kapellan Martin Lund. Nattverd.

BERG KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved sokneprest Berit Øksnes.

Søndag 4. august

8. søndag i treenighet

TISTEDAL KIRKE KL. 10.00

Fellesgudstjeneste ved kapellan Martin Lund. Nattverd.

IMMANUELS KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved sokneprest Kristin Bakkevig.

Søndag 11. august

9. søndag i treenighet

ASAK KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved sokneprest Kjell Halvard Flø. Dåp. Nattverd.

IDD KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved kapellan Martin Lund. Dåp. Nattverd.

ROKKE KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved sokneprest Berit Øksnes.

Søndag 18. august

10. søndag i treenighet

TISTEDAL KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved sokneprest Kjell Halvard Flø. Nattverd.

S. ENNINGDALEN KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved kapellan Martin Lund. Nattverd.

IMMANUEL KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved sokneprest Jan B. Lystad

BERG KIRKE KL. 10.00

Gudstjeneste ved sokneprest Kristin Bakkevig.

Søndag 25.08.19

11. søndag i treenighet

ASAK KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sokneprest Kjell Halvard Flø. Dåp. Nattverd.

EIVINDSÆTRE (IDD MENIGHET) KL. 11.00

Gudstjeneste ved sokneprest Reidar Finsådal.

IMMANUEL KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sokneprest Jan B. Lystad.

BERG OG ROKKE MENIGHETER

Pilgrimsvandring fra Berg kirke (evt annet sted, nærmere info se vår hjemmeside), går til

ROKKE KIRKE KL. 13.00:

Gudstjeneste med sokneprestene Kristin Bakkevig og Berit Øksnes.

Søndag 1. september

12. søndag i treenighet

ASAK KIRKE KL. 18.00

Kveldsgudstjeneste med konfirmantpresentasjon ved kapellan Martin Lund.

IDD KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste med konfirmantpresentasjon ved kapellan Martin Lund.

PRESTEBAKKE KIRKE KL. 11.00

Sensommergudstjeneste med konfirmantpresentasjon ved sokneprest Reidar Finsådal.

IMMANUEL KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved sokneprest Jan B. Lystad.

BERG KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste med konfirmantpresentasjon. Sokneprest Kristin Bakkevig og menighetspedagog Johannes W. Halvorsen.

Søndag 8. september

13. søndag i treenighet

TISTEDAL KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste med konfirmantpresentasjon. Sokneprest Kjell Halvard Flø.

IDD KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste ved kapellan Martin Lund. Dåp. Nattverd.

IMMANUEL KIRKE KL. 11.00

Gudstjeneste med konfirmantpresentasjon. Sokneprest Jan B. Lystad og menighetspedagog Johannes W. Halvorsen.

ROKKE KIRKE KL. 18.00

Kveldsgudstjeneste med konfirmantpresentasjon. Sokneprest Berit Øksnes og menighetspedagog Johannes W. Halvorsen.

Søndag 15. september

Vingårdssøndagen

Felles jubileumsgudstjeneste i Sarpsborg kirke kl. 11.00. Ingen gudstjenester i Halden denne søndagen.

Slekters gang

Døpte

Asak kirke:

Olivia Andrine Larsen
Oline Christiansen
Lettenstrøm
Arwen Olivie Ulseth
Fredrik Langfeldt Sjøli
Sebastian André
Johansen Sørlie
Liam Mateo Iversen
Sander By Vollset
Nikolai Alejandro Marstad

Idd kirke:

Aurora Cornelia Olsen
Tiril Elise Fagerlie Hansen
Frida Johansen

Tuva Elders Flugstad

Kaja Evensen
Emine Bjerregaard
Hansen
Emil Johan Muntean
Ottersen
Isak Gjessing Bjørnstad
Edvin Alexander Hagen
Løvhaug
Lyng Anton Skogheim
Johansen
Nikolay Mattias
Stjernevall

Berg kirke:

Elea Johanne Hondros-Wellmeier

Charlotte Liland

Amundsen
Alma Helmine
Skammelsrud Madsen
Nora Johanne Halvorsen
Håkon Bergstrøm
Nordbakke
Ludvig Elias Robin
Johansen
Ulrik Myhre Fossbekk
Markus Holm-Svanø

Rokke kirke:

Ellie Flinth Rakstad
Vilde Rørmyr
Alvar Hovland Pedersen

Tistedal kirke:

Amalie Christin Bjørnstad
Nicolai Alexander
Andresen
Sebastian Marenus
Andresen

Immanuel kirke:

Trond Marius Karlson

Viede:

Asak kirke:
Charlotte Marie Lie og
Lasse Jensen

Immanuel kirke:

Anna Sofie Karlson og
Leif Simon Aas

Døde:

Asak kirke:

Åse Johanne Pettersen
Else Margrethe Milde
Ruth Sagholen
Larry Eduard Erntzen

Idd kirke:

Björg Skaug
Solvär Eldnes
Gerd Bråthen
Kari Alice Johannessen
Gudrun Olsen
Tore Vendel Wallentin
Dagfinn Astor Andersen
John August Heed
Per-Ola Pettersen
Per Ole Paulsen

S. Enningdalen krk.:

Guðrun Marry Støhl
Dagny H. Holmene

Berg kirke:

Berit Hansen
Synøve Tora Skaug
Walther Hansen
Lars Torp
Sigmund Vastveit
Ole Martin Solheim

Tistedal kirke:

Ella Irene Lindhaugen
Gudrun Helene Bohlin

Rokke kirke:

Lilly Sofie Wold
Arne Fuglerud

Os kapell:

Helene Johansen
Britt Lilja Skråning
Kari Ruth Audum Sørensen
Ingrid Kristine Johnsen
Gerd Skjæklesæther
Ingjerd Schaug Larsen
Marie Elisabeth Wathne
Inger Marie Rehnberg
Anne Lise Thowsen
Else Maggi Oskarsen
Reidun Irene Brække
Ruth Carlsson
Margit Elise Rørvik
Ramona Andersen
Edith Andersen
Sonja Westli

BERG SPAREBANK
Lokalbanken ved din side

Tlf. 69 19 60 00 – Fax 69 19 60 01
www.berg-sparebank.no

TRENGER DU NOEN Å SNAKKE MED?
RING SOS

22 40 00 40

Kirkens SOS Vi er her. Alltid

Directa

Regnskap – Økonomi
Rådgivning

Skjebergveien 200,
1743 Klavestadhaugen
Tlf. 69 10 26 60
www.directa.no

DEKK FOR ALLE BEHOV!

DEKK Partner
Halden Dekk A/S
Knivsøvn. 4, 1788 Berg
Tlf. 69 19 55 75

Menighetsbladet
takker for all støtte
fra annonsører og
privatpersoner.

Kvalitets-trykksaker

O'K TRYKK

Fiskebrygga
Tlf 69 17 81 50

Vinduspuss
Oppskuring og boning
Hovedrengjøring
Tepperens
Fasadevask
Daglig rengjøring
Mattevask
+bytting av matter

SØRLI RENHOLD AS
Isebakkevn. 30 – Tlf 69 21 41 00

OPEL

Glenne Bil AS
Båstadlundveien 6
Postboks 2073, Brødløs
1760 Halden
Tlf 69 21 10 50

www.glennebil.no

avdeling Halden
Sauøya

Tlf 69 18 18 19
Mottak bygg, havre,
hvelte, rug og oljefrø.
Leierensing og beising av såkorn

ELEKTRIKER Tjenesten

Vi leverer alt fra stikkontakter
til store prosjekter som skoler,
borettslag og nybygg.

Tlf 69 17 71 00
www.elektrikertjenesten.no

EL-PROFFEN

Den norske kirke i Halden

Os Allé 13, 1777 Halden
fellesraadet@kirkenshus.halden.no
Kontor for kirkevergen, alle menighetene og kirkene i Halden.
Ekspedisjonstid 10.00–14.00
tirsdag–fredag (mandag stengt)
Telefon 69 17 95 30

Kirkevergens kontor:

Kirkeverge Jan Ivar Andreassen
906 59 492 / 69 17 95 42
Administrasjonskonsulent
Liv Inger Haga
951 03 802 / 69 17 95 40
Driftsleder kirkegård Knut Skram
913 93 921

Menighetskontorene:

Daglig leder Ingunn Holmberg
995 07 913 / 69 17 95 65
Menighetsfullmektig
Albert Andersen Gjøstøl
928 41 689 / 69 17 95 53

Kirkelig undervisning:

Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269 / 69 17 95 69
Menighetspedagog
Johannes W. Halvorsen
941 71 465 / 69 17 95 66
Kateket/trosopplærer
Ragna Ristesund Hult
934 91 954 / 69 17 95 67

Diakoni:

Diakon Hilde Finsdøl
951 06 257 / 69 17 95 54
Menighetspedagog
Iselin Andersen Gjøstøl
415 80 269 / 69 17 95 69

Berg kirke:

Sogneprest Kristin K. Bakkevig
482 69 054 / 69 17 95 51
Kontor Maria H. Johansen
917 78 223
Driftsleder Knut Skram
913 93 921

Immanuels kirke:

Sogneprest Jan B. Lystad
412 05 130
Kontor Marie Håkensen
467 81 696
Kirketjener Bjørn Tore Andersen
977 86 627
Kirketjener Ole Johannes Ulseth
936 47 397
Kirketjener Anne Sætre
959 71 273

Rokke kirke:

Sogneprest Berit Øksnes
480 82 622
Organist Jan Erik Norheim
918 68 861
Kirketjener Ole Petter Skram
930 36 899

Asak kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068 / 69 17 95 50
Kapellan Martin Lund
970 62 446 / 69 17 95 68
Kirketjener Ole Johannes Solberg
954 64 621
Kontor Marte-Kari Melkerud
917 27 075

Idd kirke:

Sogneprest Reidar Finsdøl
901 32 327 / 69 17 95 60
Kapellan Martin Lund
970 62 446 / 69 17 95 68
Organist Knut Ronald Haugen
917 10 691
Kirketjener Karin Wærstad Hansen
915 66 037

Prestebakke kirke:

Sogneprest Reidar Finsdøl
901 32 327 / 69 17 95 60
Organist Pål Espen Haugen
906 50 619
Kirketjener Tor Ingar Nilsen
403 27 745

Tistedal kirke:

Sogneprest Kjell Halvard Flø
917 06 068 / 69 17 95 50
Kontor Marte-Kari Melkerud
69 17 95 56
Kirketjener Anne Sætre
959 71 273

Dette har betydd noe for meg

Per Kristian Dahl, Tistedal

Da jeg fikk denne henvendelsen fra dere om å skrive noen ord om hva som har betydd noe for meg knyttet til den funksjon/oppgaven som kirken har i vårt lokalsamfunn så kommer tankene mine på det jeg som ordfører opplevde i 2004 og i 2011. To hendelser som aldri vil bli glemt av Halden samfunnet eller meg selv. Familier og lokalsamfunn ble hardt rammet ved en naturkatastrofe i 2004 og en terrorhandling i 2011. Det å være ordfører forbindelse med Tsunamien i Thailand 26. desember 2004, hvor to hele familier fra Halden brått ble revet bort og den tunge tiden etter ga en noen refleksjoner over livets tilfeldigheter og hvor brått og urettferdig ting kan skje for de rammede og etterlatte.

I en slik situasjon så opplevde vi hvor viktig det er med kirken som med sine kunnskaper har de rette måter å få ut det budskapet som gjør at vi kommer igjennom en slik hendelse. Den oppfølging som kirkens medvirkning betydde satte jeg stor pris på.

Den andre hendelsen som preget familier, lokalsamfunn, meg som menneske og ordfører og hele Norge var det som hendte på Utøya 22. juli 2011, hvor mange menneskeliv gikk tapt hvor også kirken hadde en avgjørende rolle i det påfølgende sorgarbeidet.

Som ordfører var det min oppgave å se til att kommunens sorgberedskap fungerte på en god måte. Mange var deltagere i dette arbeidet begge gangene,

men for meg når jeg tenker på dette som her skjedde i ettertid var kirkens medvirkning helt spesiell.

Det er jeg meget takknemlig for og derfor har jeg sett det som en politisk oppgave å sørge for at kirken har nødvendige økonomiske midler for å kunne bidra og løse og det som regnes som helt nødvendige oppgaver i vårt lokalsamfunn. I det daglige hvor mye går greit kan det være at vi overser den betydningen som kirken kan bety for mange når livet brått endrer seg.

Ordet er ditt: Søkk, sig og strie

Christian Nicolai Bjørke

For noen uker siden var jeg ute og orienterte med barna mine. På orienteringskart står det ofte et lite stikkord ved hver post, slik at man har et kjennetegn å se etter. Det kan være en stein, en skrent eller stikryss.

Vi gikk opp fra bommen ved Demma til Høiås. Stikkordet ved første post var «søkk».

– Pappa, hva er et søkk? spurte et av barna.

Jeg forklarte at det var en liten fordypning i terrenget – nesten som om noen hadde gravd en liten stund og blitt lei. Det skjønte de, og vi fant posten og begynte å se etter den neste. Den skulle ligge ved et myrsig.

– Pappa, hva er et myrsig?

Her ble jeg litt usikker, men forklarte at det nok var der hvor

vannet rant ned mot myra.

Etterpå har jeg tenkt på at det er ikke bare i orienteringsverdenen at ord blir fremmede for oss. Verden endrer seg, og ordene våre følger med.

Er det for eksempel noen under 30 år som vet hva båndsalat er? Eller noen under 60 som vet når man trenger en skåk? Selv måtte jeg se hvordan de gjorde lin om til tråd på et sensommerstevne på Prestebakke før jeg skjønte hva en strieskjorte var.

Mange av ordene forsvinner naturlig ut bakdøra fordi det ikke lenger er bruk for dem. Vi bruker ikke lenger kassetter, og opplever ikke lenger båndsalat. Vi spenner sjelden sleden til hesten og har ikke bruk for

en skåk. Og selv om vi ikke kan gå i festklær hver dag, slipper vi å ta på oss en strieskjorte som klør når jula er over. Det er alltid vemodig at noe forsvinner. Mange av ordene er presise og unike, og språket blir fattigere uten dem. Samtidig kommer det hver dag mange nye ord, de fleste knyttet til ny teknologi og nye samfunnsutfordringer.

Bare tenk på selfie, nave og askefast. Og selv i snøfattige Halden kan vi fortsatt skille mellom om nedbøren faller som yr, hagl, skare, føyke eller om den er kram.

Enn så lenge.

<p>GRIMSRUD - maskinentreprenør -</p> <p>INDUSTRIOMRÅDER • BOLIGFELT • VA-ANLEGG • BYGG UTOMHUSANLEGG • SAMFERDSEL • SPESIELLE ANLEGGSSARBEIDER</p> <p>Tlf 69 21 64 20 www.leifgrimsrud.no</p>	<p>Bakkens Auto A/S AUTORISERT VERKSTED Periodisk kjøretøykontroll Service, oppretting, lakkering Tlf. 69 19 61 80 Fax 69 19 61 09 Kleppervn. 1793 Tistedal</p>	<p>HALDEN TAXI</p> <p>TLF. 69 21 32 00</p>	<p>banda</p> <p>Gerd Holm's Eff. AS Bandagisten Hilde Fosdahl Storgt. 10 ved Berg Sparebank Tlf. 69 18 12 88</p> <p>GODKJENT LEVERANDØR AV HELSE- OG SYKEARTIKLER</p>	<p>comfort Rørleggeren i nærheten</p> <p>F. JØRGENSEN A/S</p> <p>Tlf 69 17 86 14 www.f-jorgensen.no</p>	
<p>kynningsrud</p> <p>www.kynningsrud.no</p>	<p>Wave</p> <p>BÅT-HOLM AS</p> <p>Vi satser på service</p>	<p>DATASERVICE.NET</p> <p>Når det gjelder IT og økonomi</p> <p>ØKONOMI</p>	<p>KIWI minipris BRØDLØS</p> <p>Tlf 69 17 20 37</p>	<p>Benytt Menighetsbladets annonsører når du handler...</p>	<p>LINDHAUGEN MASKINENTREPRENØR & ANLEGGSGARTNERFIRMA</p> <p>Løkkevikveien 3, 1747 Skjeberg Tlf 69 18 76 00 www.lindhaugen.no</p> <p>Din samarbeidspartner på grunnarbeider og grøntanlegg</p>

NYTT FRA BERG MENIGHET

Pilegrimsvandring med naturopplevelser

Pilegrimsvandring 6. juni i samarbeid med Pilegrimsfelleskapet Sta Maria i Sarpsborg. Start kl 18.00 fra Berg kirke og vandringsen går innover i landskapet mot Rokke kirke. Vandringen varer ca tre timer. Veien er benyttet i århundrer. Underveis skal vi få hjelp av botaniker og førsteamanuensis Marit Eriksen til å se og oppdage det botaniske landskapet med blomster og vekster vi beveger oss i. Dessuten skal vi ha stasjoner for ettertanke underveis. Ta med drikkeflaske og det du trenger og bli med i vandrefelleskapet!

Tilbud til ungdom

KAKAO er et tilbud til ungdom på søndager kl 19.00 i Kirkestua i Berg. Ungdom er velkomne. Arrangementet begynner med en felles samling med utgangspunkt i dagens tema og en liten samtale i grupper. Etterpå er det muligheter til å spise vaffer, spille spill, og bli med på felles aktivitet.

Torsdager i Berg kirke

Mye av det som skjer i Berg menighet til høsten finner sted på torsdager kl 19.00 i kirken eller i Kirkestua (prestegården). Mer info kommer.

Gledessprederne-konsert

21. mai hadde koret sin årlige sommerkonsert i kirken. Alltid like flott å høre på denne gjengen med inspirerte og inspirerende sangere. De sprer ekte glede både innen koret og blant publikum. Mange var kommet for å høre og oppleve sang- og musikkglede.

Fest for dåpsbarn

22. mai var det fest i Kirkestua for alle dåpsbarn med familie. Det ble servert middag og arrangert leker for barna. Under festen kom Toril på besøk med traktoren sin og deltakerne ble med på å sette poteter. Ved avslutningen var det kveldsbønn og flagget ble firet i samlet flokk. Det ble en hyggelig fellesskapsopplevelse for små og store.

«Mat og prat»

Diakoniutvalget arrangerte torsdagstreff i kirkestua den 23. mai. Tema denne gang var «Mat og prat». 10 kvinner møtte opp og det var god stemning rundt bordet. Diakoniutvalget vil starte opp igjen med torsdagstreff i løpet av kommende høst.